

Hikâye

1. [Bu mektuplar] bizim Yeni Cami'deki mektupçulara bel- del Avrupa'da 'ecrivain public' (akriven publik) dedikleri mektupçuların hazır litografya ile tab ettirmiş oldukları on paralık mektuplardan idi ki yalnız isim yerleri açık olduğu hâlde onları doldurup irsal ederler. Bu mektuplardan ba- balara ve validelere olanların mealleri yalnız temin-i sıh- hat ve afiyetten ibaret olup sevdalılara gönderilenlerde ömrünün son gününe kadar sevdadan ayrılmayacağına ve asla hıyanet etmeyeceğine dair teminat dahi vardır. Olabilir ki nefer hastaneden mektup gönderir de yine ana- sına ve babasına sıhhat ve afiyetini temin eder.

Letaif-i Rivayat'tan alınmış bu metin türü ve ait oldu- ğu tarihsel dönem aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Deneme - Millî edebiyat
B) Hikâye - Tanzimat edebiyatı
C) Hatıra (Anı) - Servetifünun dönemi
D) Münşeat (Mektup) - divan edebiyatı
E) Roman - Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatı

2. – Hizmetin büyüktür! Sen burçları yakmasaydın, Akkâ mutaassıpların eline düşecekti. Akkâ düşünce, biz İslâm- lar, Suriye'de tutunamayacaktık. Kudüs'ü bile bırakıp çöle çekilmeye mecbur olacaktık. Sen hepimizi bu âkıbetten kurtardın. Yalnız bizi değil, belki bütün İslâm'ı kurtardın. Bu mükâfata lâıyaksın. Kabul et!.. İhtiyar, kafasını yukarı kaldırdı:

– Ben bu hizmeti hasbetenillâh yaptım. Ecrimi ancak Al- lah'tan isterim, dedi.

Bu parçanın üslubuyla ilgili,

- I. Diyaloglara yer verilmiştir.
II. Anlaşılır, sade bir dil kullanılmıştır.
III. Kişiler kendi ağız özellikleriyle konuşturulmuştur.

çıkartımlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

3. Muhsin Çelebi, çekinmeden, sıkılmadan, ezilip büzülme- den gayet tabii bir hareketle kendine gösterilen şilteye oturdu. Sadrazam hâlâ ellerinde tuttuğu kıvrık kâğıtlara bakarak içinden, "Ne biçim adam? Acaba deli mi?" di- yordu. Hâlbuki... Hayır. Bu çelebi gayet akıllı bir insan- dı. Merde, namerde muhtaç olmayacak kadar bir serveti vardı. Çamlıca'daki ormanın arkasında büyük mandıra ile büyük çiftliğini işletir, namusuyla yaşar, kimseye eyvallah etmezdi. Fukaraya, zayıflara gariplere bakar, sofrasında hiç misafir eksik etmezdi. Dindardı. Ama mutaassıp de- ğildi. Din, millet, padişah aşkını kalbinde duyanlardandı. Devletin büyüklüğünü, kutsiliğini anlardı. Yegâne mefkû- resi Allah'tan başka kimseye secde etmemek, kula kul olmamaktı. İlmi, kemali herkesçe malumdu...

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada tanıtılan hikâye kahramanının özellikleri arasında sayılamaz?

- A) Sabırlı B) Cömert
C) Bilgili D) Ahlaklı
E) Konuksever

4. Hacet yok! Sana söyledim, eğer evlenmek istiyorsan işte amcamın kerimesi (kızı). Hem de sana ben teklif ediyorum.

– Teşekkür ederim. Lakin harareten yüreği yanan bir teş- neye (susamışa) sudan başkası def-i ihtiyaç eder mi (ihtiya- yacını giderir mi)?

– Evet, bu sözün doğrudur. Fakat ben de böyle derim. Paşa amcan bizden haber beklerken başkasını alıp onu kiralım, demesiyle artık bu hususta pederle uyuşulama- yacağını anlayarak dedim:

– Efendim, anlaşılan, muradınız (isteğiniz) paşa birade- rinizin (kardeşinizin) memnuniyetine beni alet etmektir. Fakat mazurum (üzgünüm). Affınıza sığınıyorum, diyerek kalkıp dışarı çıktım.

Bu parçadaki çatışma aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Kölelikten
B) Ahlaki düşkünlükten
C) Batılılaşmayı yanlış anlamaktan
D) Geleneklere uygun hareket etmemekten
E) Zoraki evlilikten

Hikâye

5. – Hayrola, Hüseyin Gazi... Herhâlde mühim bir müjde aldın. Bari söyle, biz de sevinelim, dedi.

Hüseyin Gazi, evvela Bey'in ve sonra orada bulunanların ömür ve afiyetlerine dua etti:

– Nice zamandır bir erkek evlat hasreti çekerdim. Cena-bihakk'ın izin ve keremiyle bir evladım dünyaya gelmiş, diye cevap verdi.

Orada bulunanlar da sevindiler. Hüseyin Gazi'nin meseretine ortak oldular.

– Var, git, gör. Oğlun nasıldır? Bize de haber getir, dediler.

Hüseyin Gazi, Ömer Bey'in askerlerine kumanda ederdi.

Bütün hudut boyunca kahramanlığı ve pehlivanlığı ile büyük bir şöhret elde etmişti. Malatya Kalesi'ne yakın kalelerde bulunan Rum ve Ermeni beylerini sindirmişti. Dostları ona ne derece hürmet ederlerse düşmanları da o derece onun korkusunu çekerlerdi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Açıklayıcı B) Betimleyici C) Öyküleyici
D) Tartışmacı E) Öğretici

6. I. Artık yolculuğum, görev yerime yaklaştıkça rüyalaşıyor, hız kazanıyor gibiydi. Preveze'den, Yanya'dan geçtim. Telgrafhaneye geldim. Burası güzel bir yerdi. Bağlık, bahçelik...
- II. Etrafına bakındı. Yerlerde çimenler yeşermiş, sıska erik dalları bembeyaz çiçeklerle örtülmüştü. Hoşuna gitti. Sola eğri çarpık burnunu yukarı kaldırdı. Derin derin havayı kokladı.
- III. Kamaranın alt salonunda yemekten sonra bizden başka kimse kalmamıştı. Altı zabittik. İçimizden hiçbiri şimdiye kadar Anadolu'yu görmemişti. Rus hududundaki yeni alaylarımıza gidiyorduk.
- IV. Oturduğu eşikten kalktı. Artık tamamıyla gece olmuştu. Ellerini cebine soktu. Soğuktan titriyordu. Belinin ağrısından doğrulamıyor, kambur kambur yürüyordu. Deniz tarafına saptı.
- V. "Acaba rüyada mıyım?" kuşkusuna kapıldı. Uyanıken rüya görülür mü? İyice inanabilmek amacıyla elini ısırdı. Yerden bir taş parçası aldı. Alnına vurdu. Evet, işte hissediyordu. Uyanıktı.

Numaralanmış parçaların hangilerinde kahraman anlatıcı bakış açısı kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve V.
D) III ve IV. E) IV ve V.

7. Sanki birdenbire vicdanının karanlıklarında sıcak bir güneş doğdu. Deminden insanların hıyaneti hakkında düşündüklerine pişman oldu. İşte hayat onun zannettiği gibi değildi. "Hak" diye bir mefhum tanıyan, aç bir sefile acıyarak iş gösteren insanlar da vardı. Fazilet, iyilik, merhamet, şefkat bir hayal değildi. Buna şahit, elinde tuttuğu iki buçuk liralık kâğıttı. Gülümsedi. Kaybettiği imanına kavuşan bir günahkâr gibi sevinerek döndü. Yukarıya, caddeye doğru yürüdü. İhtimal, orada açık bir bakkal dükkânı bulacaktı. İki gündür bir şey yememişti. Midesinin acısı ona belinin, ellerinin, ayaklarının sızılarını duyurmuyordu.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Lirik B) Destansı C) Açıklayıcı
D) Öyküleyici E) Betimleyici

8. I. Gönen'de doğdum. Yirmi yıldır görmediğim bu kasa-ba, düşümde artık bir serap gibiydi. Birçok yeri unuttulan, eski uzak bir rüya gibi oldu. O zaman genç bir yüzbaşı olan babamla her zaman önünden geçtiğimiz Çarşı Camii'ni, karşısındaki küçük, harap şadırvanı, içinde binlerce kereste tomruğu yüzen nehirciği, bazen yıkanmaya gittiğimiz sıcak sulu hamamın derin havuzunu şimdi hatırlamaya çalışıyorum. Ama beyaz bir unuüş dumanı önüme yığılır.
- II. 28 Şubat 1884 tarihinde Balıkesir'in Gönen ilçesinde doğdu. Asker çocuğu olduğu için Kuleli Askeri Lisesine yazıldı. İzmir ve Rumeli'de bir süre görev yaptı. Askerlikten ayrılıp Selanik'te Genç Kalemler dergisinde yazmaya başladı. Balkan Savaşı'nda tekrar subay olarak orduya döndü. Savaş sonrasında ordudan ikinci kez ayrıldı. Ölümüne kadar Kabataş Lisesinde edebiyat öğretmenliği yaptı.

Bir yazarın hikâye ve biyografisinden alınan bu iki parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yazarların üsluplarının, yazdıkları eserlere yansıdığına
B) Sanat eserlerinde yazarların, söz sanatlarına yer verdiğine
C) Yazarların, eserleriyle okurun bilgi dağarcığını geliştirdiğine
D) Edebî eserlerde yazarların hayatından izler bulunabileceğine
E) Yazarların, eserlerinde duygu ve hayale önem verdiklerine

